

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref

Dato 8.10.14

Orientering om statsbudsjett for 2015 - programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk – foreløpige rammer

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil med dette informere om forslaget fra Regjeringen til budsjett 2015 for gjennomføring av regional- og distriktpolitikken, og om foreløpig fordeling av budsjetttrammen under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk.

Regjeringen vil bidra til å styrke vekstkraften og sikre gode levekår i alle deler av landet. Regjeringen har startet arbeidet med å fornye regionalpolitikken gjennom å ha en bredere tilnærming, bl.a. ved økt satsing på samferdsel. Den distriktpolitiske innsatsen under programkategori 13.50 skal målrettes ved å prioritere nærings- og bedriftsrettede tiltak.

For å gi rom for økt satsing på vekstfremmende skattelettelser, forskning og fysisk infrastruktur, herunder fylkesveier, foreslås det å omprioritere om lag 190 mill. kroner fra programkategori 13.50 i 2015. Videre foreslås det å overføre tiltak som beløper seg til 40 mill. kroner til andre budsjettområder. Budsjettforslaget for 2015 innebærer dermed at 230 mill. kroner er omdisponert fra programkategori 13.50 til andre formål. Se Prop. 1 S (2014–2015) *Kommunal- og moderniseringsdepartementet* for mer informasjon.

De endelige oppdragsbrevene, tildelingsbrevene og tilskuddsbrevene vil bli sendt ut etter at Stortinget har behandlet budsjettforslaget. Det kan komme endringer i rammene og i fordelingen av midlene. Dette orienteringsbrevet er et grunnlag for planlegging.

Rammer for 2015 under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk

Regjeringen foreslår en tildeling på 2 018 mill. kroner under programkategori 13.50 i statsbudsjettet for 2015. Tabellen under viser en foreløpig fordeling på kapittel/poster i henhold til budsjettforslaget:

(i mill. kroner)

Beskrivelse	Saldert 2014	Forslag 2015
Kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 166,3	1 144,6
Kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	505,3	360,7
Kap. 552, post 62 Lokal samfunnsutvikling i kommunene	30,0	0,0
Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling	502,3	486,7
Kap. 554, post 01 Distriktssenteret - Kompetansesenter for distriktsutvikling	28,2	25,8

Kap. 551

Vi viser til felles forskrift og retningslinjer for bruken av midlene på kap. 551, post 60 og post 61. Disse er bestemmende for fylkeskommunenes forvaltning, oppfølging og kontroll med midlene, også i de tilfeller hvor hele eller deler av forvaltningen er delegert til andre aktører.

Post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling

Regjeringen foreslår en tildeling til fylkeskommunene på 1 144,6 mill. kroner på kap. 551, post 60 for 2015. Den foreløpige fylkesvise fordelingen av midlene fremgår av vedlegg 1. Endelig fylkesfordeling er ikke ferdigstilt, men vil bli gitt i oppdragsbrevene for 2015.

Innenfor rammene av post 60 skal fylkeskommunene dekke administrasjons- og gjennomføringskostnader for oppdrag til Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet. Fylkeskommunene og Innovasjon Norge vil seg imellom avtale omfanget av slike kostnader knyttet til tjenester fra Innovasjon Norge som fylkeskommunene finansierer. Disse midlene vil bli overført direkte fra departementet til Innovasjon Norge. Departementet har foreløpig lagt til grunn 48 mill. kroner. Endelig beløp er ikke avklart.

Rammen til fylkeskommunene fastsettes etter både *objektive kriterier* og *skjønn*. Den objektive fordelingen bygger på distriktsindeksen og tildeler midler utifra antall innbyggere i det distriktspolitiske virkeområdet. I tillegg tildeles alle fylkeskommuner midler etter en regionalpolitisk komponent. Den skjønnsmessige fordelingen skal ivareta aktiviteter med en annen geografi, som Interreg og omstilling. Avsetningen til norsk deltakelse i Interreg V er den samme i 2015 som i 2014. Fylkesfordelingen fremgår av vedlegg 2. Departementet legger opp til en tildeling på 66 mill. kroner til

omstillingsarbeid i vanskeligstilte kommuner/regioner. Beløpet er basert på innspill fra fylkeskommunene. Midlene vil gi fylkeskommunene mulighet til å støtte opp om kommuner/regioner der hjørnesteinsbedrifter er lagt ned eller der næringer har hatt store reduksjoner i sysselsettingen. Vedlegg 1 gir en oversikt over fylkeskommuner som får tildelt midler til omstilling.

Satsingen på verdiskaping i fjellområdene er foreslått videreført med 10 mill. kroner i 2015. Midlene skal styrke grunnlaget for næringsutvikling og benyttes til innsats på tvers av fylkeskommunene. Oppland fylkeskommune forvalter midlene i samarbeid med fylkeskommuner og nasjonale aktører.

Innovasjon Norge og kommunene har behov for kjennskap om det kommende årets rammer fra fylkeskommunene. Dette må formidles på et tidlig tidspunkt. Departementet legger derfor til grunn at fylkeskommunene så snart som mulig avklarer de kommende sentrale føringene for budsjettåret 2015, inkludert økonomiske rammer, for Innovasjon Norge og kommunene. For Innovasjon Norge legger departementet videre til grunn at et slikt fylkeskommunalt orienteringsbrev blir etterfulgt av et oppdragsbrev til selskapet før 1. kvartal 2015, jf. gjeldende retningslinjer.

Post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift

Midlene skal bidra til å nå de samme målene som gjelder for tilskudd til regional utvikling over kap. 551, post 60. Midlene på post 61 skal gå til områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift til samme nivå som før 2004, eller som fikk gjeninnført ordningen med en høyere sats enn tidligere.

Regjeringen har foreslått en tildeling på 360,7 mill. kroner på denne posten for 2015. Dette er en reduksjon på 144,6 mill. kroner fra 2014. Departementet vil komme tilbake til den fylkesvise fordelingen av rammen i 1. kvartal 2015. Partnerskapet i de berørte fylkeskommunene/kommunene skal bestemme hvordan midlene forvaltes, også om kompensasjonsmidlene skal brukes utenfor de kommunene som fikk økt avgift. Kommunenes og næringslivets synspunkter på prioritering og bruk av midlene skal vektlegges spesielt.

Ansvar for bredbåndsutbygging er overført til Samferdselsdepartementet, og restmidlene som har gått til bredbåndsutbygging på posten foreslås avvirket. Tilskuddsordningen til bredbåndsutbygging i regi av Post- og teletilsynet videreføres i 2015 med bevilgning fra kap. 1380, post 71 Tilskudd til bredbåndsutbygging på Samferdselsdepartementets budsjett.

Kap. 552

Post 62 Nasjonale tiltak for lokal samfunnsutvikling

Programmet for lokal samfunnsutvikling i kommunene (LUK) avsluttes i 2014. Det foreslås derfor ingen tildeling på posten i budsjettet for 2015. Det er viktig at erfaringer

og kunnskap fra utviklingsarbeidet integreres i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid.

Post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling

Regjeringen foreslår en tildeling på 486,7 mill. kroner på kap. 552, post 72 i 2015. I oversikten nedenfor vises den foreløpige fordelingen av rammen for 2015 på resultatmål og innsatsområder for Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet, sammenlignet med saldert budsjett 2014. I tillegg listes andre satsinger på posten som kan være relevante for virkemiddelaktørene og fylkeskommunene.

Endelig fordeling mellom aktører og innsatsområder vil bli avklart gjennom styringsdialog og nedfelt i oppdragsbrev for 2015. Virkemiddelaktørene kan fremlegge forslag om justeringer mellom innsatsområdene innenfor de gitte rammene. Departementet ber om at eventuelle innspill fra SIVA, Innovasjon Norge eller Forskningsrådet om endringer i fordelingen av midler blir tatt opp i god tid før halvårsmøtet som arrangeres på høsten 2014.

Innovasjon Norge (IN)

Departementet foreslår en tildeling på 197,8 mill. kroner til Innovasjon Norge i 2015, inkludert administrasjons- og gjennomføringskostnader. Midlene skal blant annet bidra til at flere gode gründere overlever, til å bygge og utvikle nyskapende bedriftsnettverk, og til risikoavlastning.

(i mill. kroner)

Resultatmål KMD	Delmål IN	Saldert 2014	Forslag 2015
1.1 Styrke konkurransekraften for etablerte bedrifter	Flere vekstkraftige bedrifter	32,0	34,0
1.2 Utvikle lokale og regionale næringsmiljøer	Flere innovative næringsmiljøer	118,0	119,5
1.3 Øke antall lønnsomme etableringer	Flere gode gründere	40,0	39,0 ⁱ
Analyser og profilering		5,3	5,3
SUM		195,3	197,8

ⁱ Nedjusteringen skyldes at oppfølging av gründertelefonen og gründernettsidene er overført til Nærings- og fiskeridepartementet

SIVA

Departementet foreslår en tildeling på 95,6 mill. kroner til SIVA i 2015. Midlene skal bidra til økt innovasjon og næringsutvikling gjennom utvikling av sterke regionale innovasjons- og verdiskapingsmiljøer i alle deler av landet. SIVA har et særlig ansvar for å bidra til å fremme vekstkraften i distriktene.

(i mill. kroner)

Resultatmål KMD	Mål SIVA	Saldert 2014	Forslag 2015
1.2 Utvikle lokale og regionale næringsmiljøer	Utløse lønnsom næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljøer.	92,0	95,6
SUM		92,0	95,6

Forskningsrådet

Departementet foreslår en tildeling på 87,5 mill. kroner til Forskningsrådet i 2015. Forskningsrådet skal fortsette å styrke den regionale vekstkraften gjennom mobilisering og økt nytteverdi av samarbeid mellom FoU-miljøer, regionale næringsmiljøer og bedrifter.

(i mill. kroner)

Resultatmål KMD	Mål Forskningsrådet	Saldert 2014	Forslag 2015
1.2 Utvikle lokale og regionale næringsmiljøer	Økt verdiskaping i næringslivet	44,2	87,5
2.1 Kompetanse		40,0	
SUM		84,2	87,5

Departementet kommer tilbake vedrørende bevilgninger på kap. 500, post 50 i det endelige tildelingsbrevet.

Andre satsinger på kap. 552, post 72

Tabellen under gir en oversikt over foreløpig fordeling av midler til andre programmer som blir finansiert på posten, og som kan være relevante for virkemiddelaktørene.

(i mill.kroner)

Program og innsatsområde	Saldert 2014	Forslag 2015
Utviklingsprogrammet for byregioner	27,7	27,7
Internasjonalt arbeid	39,5	37,3
MERKUR-programmet	9,0	10,5
Utviklings- og investeringsstøtte til dagligvarebutikker i distriktene, inklusive midler til drivstoffanlegg	30,0	30,0
SUM	106,2	105,5

Utviklingsprogrammet for byregioner

Det foreslås en tildeling på 27,7 mill. kroner. Midler til fase 2 i programmet lyses ut vinteren 2015. I denne fasen skal byregionene komme fram til lokalt forankrede strategier og tiltak med utgangspunkt i samhandling mellom by og omland, og på bakgrunn av kunnskap om utfordringer og muligheter i området. Programmet skal vare til 2017. Departementet legger til grunn at kommunene som deltar i programmet og fylkeskommunene ser arbeidet i byregionprogrammet i sammenheng med fylkeskommunens ansvar som regional utviklingsaktør og planmyndighet.

Merkur

Merkur-programmet og tilskuddsordningene for utviklings- og investeringsstøtte til utkantbutikker, og investeringstilskudd for å bidra til bedre drivstofftilgangen i distriktene, forvaltes av Mentor AS på vegne av departementet.

Verdiskapingsprogrammet for lokale og regionale parker

Programmet ble startet i 2012 og avsluttes som planlagt i 2014.

Overføringer til andre budsjettområder, relevante tiltak.

Tildelingene til Ungt entreprenørskap og Innovasjon Norges veiledningstjeneste for gründere foreslås overført til Nærings- og fiskeridepartementet. Tildelingen til Barentssekretariatet foreslås overført til Utenriksdepartementet. Dette beløper seg til sammen til 20,5 mill. kroner.

Kap. 554

Post 01 Distriktssenteret - Kompetansesenter for distriktutvikling

Distriktssenteret er et forvaltningsorgan under departementet, og skal støtte opp om lokalt utviklingsarbeid. Distriktssenterets rolle er å være et nasjonalt kompetanseorgan innenfor lokal samfunnsutvikling overfor kommuner og fylkeskommuner.

Senteret skal i 2015 fortsatt være ressurscenter for departementets arbeid med kommunesammenslåinger, og skal drive nettverksarbeidet for Utviklingsprogrammet for byregioner.

Det foreslås at bevilgningen nedjusteres med 2,4 mill. kroner, til 25,8 mill. kroner i 2015. Nedgangen skyldes at det fra 2015 innføres nøytral merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Driftsposter budsjetteres derfor uten merverdiavgift.

Med hilsen

Hallgeir Aalbu (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Niclas Önneshö
Rådgiver

Vedlegg:

1. Fylkesfordeling av kap. 551, post 60
2. Grunnlag for tildeling etter skjønn til omstilling og Interreg

Adresseliste

Akershus fylkeskommune	Schweigaards g. 4	0185	OSLO
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Vestfold fylkeskommune	Svend Foynsg. 9	3126	TØNSBERG
Aust-Agder fylkeskommune	Serviceboks 606	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Hauges g. 89	3020	DRAMMEN
Distriktssenteret - Kompetansesenter for distriktsutvikling	Ogndalsveien 2	7713	STEINKJER
Finnmark fylkeskommune	Henry Karlsens pl. 1	9800	VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Fylkeshuset, Parkg. 64	2325	HAMAR
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Innovasjon Norge Hovedkontoret	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Mentor AS	Postboks 200	6801	FØRDE
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Prinsens g. 100	8002	BODØ
Nord-Trøndelagsforskning	Postboks 4057 Nordsia	7726	STEINKJER
Norges forskningsråd	Postboks 2700 St. Hanshaugen	0131	OSLO
Oppland fylkeskommune	Kirkeg. 76	2626	LILLEHAMMER
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	Postboks 1253 Sluppen	7462	TRONDHEIM
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Fylkeshuset	6863	LEIKANGER
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Posttuttak	7004	TRONDHEIM
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Troms fylkeskommune	Grønnegata 13	9296	TROMSØ
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S

Vedlegg 1

Fylke	2014				2015			
	Objektiv ramme	Omstilling	Interreg	Totalt 2014	Objektiv ramme	Omstilling	Interreg	Totalt 2015
Østfold	9,66	3,00	9,35	22,009	9,66	3,00	9,35	22,014
Akershus	7,00	0,00	8,44	15,440	7,00	0,00	8,44	15,440
Oslo	7,00	0,00	2,50	9,500	7,00	0,00	2,50	9,500
Hedmark	57,68	3,00	5,94	66,624	57,61	4,00	5,94	67,546
Oppland	56,35	9,00	0,00	65,346	58,05	9,00	0,00	67,049
Buskerud	22,71	4,00	2,50	29,213	22,26	4,00	2,50	28,756
Vestfold	7,00	0,00	2,50	9,500	7,00	0,00	2,50	9,500
Telemark	43,45	0,00	2,50	45,949	42,56	2,00	2,50	47,060
Aust-Agder	23,82	0,00	2,50	26,325	24,15	0,00	2,50	26,648
Vest-Agder	27,36	0,00	2,50	29,857	26,88	0,00	2,50	29,380
Rogaland	20,56	2,00	0,00	22,557	21,06	1,00	0,00	22,059
Hordaland	54,73	6,00	0,00	60,732	53,78	3,00	0,00	56,784
Sogn og Fjordane	64,43	10,00	0,00	74,434	64,70	9,00	0,00	73,695
Møre og Romsdal	83,78	3,00	0,00	86,776	80,44	4,00	0,00	84,436
Sør-Trøndelag	53,45	2,00	5,49	60,945	51,08	0,00	5,49	56,574
Nord-Trøndelag	69,92	5,00	5,49	80,412	68,92	5,00	5,49	79,410
Nordland	167,81	11,00	8,76	187,568	168,54	12,00	8,76	189,296
Troms	106,74	7,00	7,48	121,218	102,91	6,00	7,48	116,393
Finnmark	76,07	8,00	5,33	89,402	75,76	4,00	5,33	85,088
Fjellregioner*				10,000				10,000
Innovasjon Norge**				52,500				48,000
Totalt	959,53	73,00	71,28	1166,306	946,35	66,00	71,28	1144,628

* Uttrekk 10 millionar kroner til fjellregionar. Midlane blir forvalta av Oppland fylkeskommune på vegne av fleire fylkeskommunar.

** Midlar til å dekke gjennomføringskostnader ved ordningar i regi av Innovasjon Norge som blir finansierte over kap. 551, post 60. Blir overførte direkte til Innovasjon Norge.

Fordelingskriterier objektiv ramme 2015:

1 Regionalpolitisk komponent: Alle fylkeskommunane får ei regionalpolitisk grunnløyving på 7 millionar kroner

2 Distriktpolitisk komponent: Vekting av folketal innanfor det distriktpolitiske verkeområdet: vekta etter kommunen sin inverse distriktsindeks, og i tillegg blir kommunar med distriktsindeks under 30 vekta 30 % ekstra, kommunar i Nord-Noreg og Namdalen vekta 20 % ekstra, kommunar i

tiltakssona vekta 30 % ekstra.

3 Skjønnsdeling til fylka med regionar og lokalsamfunn med store omstillingsutfordringar.

4 Skjønnsdeling til europeisk territorielt samarbeid (Interreg). Lagt på same nivå som forrige programperiode.

Vedlegg 2.

Statsbudsjettet 2015: Grunnlag for tildeling etter skjønn til omstilling og statlige midler til grenseregionalt samarbeid Interreg V A

A. Grunnlag for tildeling etter skjønn til omstilling

Tildelingen av midler til omstilling er basert på utfordringer i områdene og bygger på innspill fra fylkeskommunene. I tråd med ansvarsreformen er det likevel opp til fylkeskommunene og partnerskapet å disponere den tildelte rammen ut fra behov som oppstår. Fylker som mottar omstillingsmidler i 2015: Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. Nærmere opplysninger blir synliggjort i tilskuddsbrevene.

B. Statlige midler til grenseregionalt samarbeid Interreg V A og ENPI¹.

Mill. kr.

Fylke	Nord	ENPI	Botnia- Atlantica	Sverige -Norge	Øresund- Kattegat- Skagerrak	SUM
Østfold				6,85	2,50	9,35
Akershus				5,94	2,50	8,44
Oslo					2,50	2,50
Hedmark				5,94		5,94
Buskerud					2,50	2,50
Vestfold					2,50	2,50
Telemark					2,50	2,50
Aust-Agder					2,50	2,50
Vest-Agder					2,50	2,50
Sør-Trøndelag				5,49		5,49
Nord-Trøndelag				5,49		5,49
Nordland	2,665	2,665	3,43			8,76
Troms	4,815 ²	2,665				7,48
Finnmark	2,665	2,665				5,33
SUM	10,14	8	3,43	29,71	20	71,28

¹ Grenseregionalt samarbeid med Russland innenfor rammene av partnerskapsprogrammene til EU for samarbeid på yttergrensene.

² Bevilgningen til Troms inkluderer 2,15 mill. kroner for Norges deltagelse i delprogrammet Sápmi under Interreg V A Nord.